

եզած ըլլայ : Այս կէտը ճշգուած իրողութիւն մըն է , եւ բնական օրէնք մը որ կը վարէ կեանքը : Փափաքի մը եւ կամ ծրարագրի մը իրականացման համար որքան ջանքերը բազմապատկուին , արդիւնքը այնքան որոշ եւ գոհացուցիչ պիտի ըլլայ : Վասն զի կամքի ներգործութիւնը այն գորատոր ոյժն է , օրուն շնորհիւ մարդ կրնայ վերջապէս իր երազած մէկ իտէպին հասնիլ :

Նարեկացիին այսպիսի կամքի մը ոյժին տէրն է :

Կեանքին բոլոր կողմերն ալ գոր կանուխէն առիթ ունեցաւ ասպրիլ Նարեկացի, ընտանեկան փշալից միջոցաբերին մէջ ուսումնասիրելով վանական փոթորկալից կեանքը թէ՛ երկնային եւ թէ՛ երկնային, թէ՛ ի մարմնի եւ թէ՛ հոգեւոր ուղղութեան մը պայմաններէն հաւասարապէս առաջնորդուած , ընտրեց զեղեցիկ ու միակ իտէալ մը, ոսկեշող երազով մը արշալոյսեց իր միսթիկ ու խոհուն միտքը : Սովորական բմբունումներէ յանձուս բարձր անձանօթ մը ուսումնասիրեց , եւ զայն ձեռք բերելու համար առկայծուն փափաքով մը օծեց իր հոգեոյն ծալքերը , եւ վերջապէս իրեն պաշտելի այդ անսեսանելի ոյժին հասնելու համար , իր բոլոր ջանքերուն հետ միացուց այնպիսի անդիմադրելի ոյժ մը՝ որուն դէմ ո՛չ աշխարհային վաղանցուկ փորձութիւնները կըրնային դիմանալ , եւ ոչ ալ այնքան անհատուած եւ ալլազան գազափարներու ամբողջ հոյը : Վերջապէս Նարեկացի կըրցաւ հասնիլ այդ ոսկեհար իտէալին , որուն իրականութիւնը ակնյայտի կերպով կը շողշողայ իր մտայլ նայուածքին տակ , սր ուրախութիւնէն ընդօստ կը գոչէ . «Եւ քեպիտ փախճան ընկալայց գնահացու . այլ յարակայութեանք քանի այս Սոփերի գրեցայց կենդանի : »

Գ. ԳԱՊՊԷՆՃԵԱՆ

Հասցէի փոփոխութեան համար անհրաժեշտ է 2 դրշ., կամ 50 ամսիկ կամ 10 սէնդ դրկիլ : Հակառակ պարագային պիտի շարունակուի թերթը զրկուիլ տպեալ հին հասցէով :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՍՈՒԼԻՍ

ՈՂՋՈՅՆ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆ ՏԱՐԻՈՅ

Այսօր Ամենայն Հայոց Վեհափառ եւ Սրբազնակատար Կաթողիկոսը՝ Գէորգ Ե.՝ յՕշական Ս. Մեսրոպայ գերեզմանին վրայ պատարապելով ի հանգիստ հոգւոց Հայ գրականութեան բոլոր վաստակաւորներուն, եւ տպագրութեան ամէն կարգի աշխատաւորներուն համար, բացումը պիտի կատարէ Հայ քաղաքակրթութեան պատմութեան ամենէն մեծ տարեգարձերուն՝ Հայ տառերու 1500ամեակին եւ Հայ տպագրութեան 400ամեակին նուիրուած Յուբելեան տարիին :

Ազգի մը պատմութեան մէջ այսքան նշանաւոր թուականներ չատ հաղուաղւեա կերպով կը պատահին, եւ կ'արժէ որ մենք՝ իբր Ասիոյ մէջ քաղաքակրթութեան սահմանները ըլլալու յաւակնութեամբ փքացած ժողովուրդ մը, իրապէս ցոյց տանք թէ քաղաքակրթութեան բարիքները գնահատել զիտենք, եւ անոնց պատշաճ նշանակութիւն տալու չափ ձիրք ու կորով ունինք :

Հայ կեանքին մէջ զրի գիւտին չափ մեծ նշանակութիւն ունեցող ո եւ է ուրիշ զէպք չէ յիշատակուած :

Գրի գիւտը՝ սոսկ Հայ գրականութեան ընծայած նպաստ մը չէր, այլ Հայ մտքին ձերբազատութեան առաջին նշանը, եւ Հայ Եկեղեցւոյ անկախութեան , Հայ Ազգին ինքնակեցութեան առաջին հիմը ու խարիսխը :

Առանց Հայ գրին, առանձին Հայ Եկեղեցւոյ մը եւ՝ ըստ արեւելեան ըմբռնումներու՝ անկախ, իր սեպհական լեզուով եւ սեպհական Եկեղեցիով ազգի մը գոյութիւնը անկարելի պիտի դատնար :

Սահակի եւ Մեսրոպի գործը , որքան քաղաքակրթական, նոյնքան քաղաքական եւ կրօնական նշանակութիւն ունեցող գործ մըն էր :

Հայ Ազգը իր գոյութիւնը կը պարտի

այս երկու մեծ անձերուն, եւ անիկա պիտի ապրի, ոչ թէ ուրիշ ուժի մը ու նեցուկի մը ապաւինած, այլ իր լեզուին եւ գրականութեան, որոնց ճշմարիտ հիմնադիրներն եղան Ստնակ եւ Մեսրոպ, «ի դիր արձանագրելով» խօսքը, Բանը, Մասձութիւնը եւ Խորհուրդը:

Վայրենական վիճակէն քաղաքակրթութեան, անդիր դպրութեան նախնական շրջանէն գրաւոր դպրութեանց քաղաքակրթական կատարելութեան ատաջնորդեցին անոնք Հայը, եւ անոր ապահովեցին ազգերու շարքին մէջ տեղ մը ու կռուան մը, որ զինքը կանգուն պահեց 1500 տարի եւս, հակառակ անոր որ Սահակի եւ Մեսրոպի օրերէն լեռոյ զրծբախտ Հայաստանը եւ զժրախտագոյն Հայութիւնը գրեթէ ու եւ է երջանիկ օր չտեսան, եւ ապրեցան ահարկու մրրիկներու եւ անքաղաքակիրթ ու վայրագ ազգերու լուծին տակ:

Եկեղեցւոյ միմաստուեր կամարները, եւ անոնց զաղանապահ ոլորտներուն մէջ պահպանուած Հայ լեզուն, այս ազգը պահած են արտաքին փոթորիկներու եւ աւերներու դէմ, որոնք կը նկրատէին փորելու հիմը այս ազգին:

* * Ազգային քաղաքակրթութեան ճամբուն վրայ նոյնքան նշանաւոր հանգրուան մըն է նաեւ Մամուլէն՝ գերազանցապէս այս քաղաքակրթիչ գործիէն՝ Հայ առուերուն ատաջին անդամ անդհիրը եւ Հայ գրականութեան եւ դպրութեան ժողովրդականացումը, զոր Հայ ազգին մէջ մտնելու պատիւը կը պատկանի անձանօթ մնացած մէկու մը, որ հետաւոր Արեւմուտքի գերազանցապէս գրական մէկ կեդրոնին մէջ Հայուն պարզեւեց քաղաքակրթական ամենամեծ գործի մը, որ նեցուկ եղաւ այս ազգին, անոր չուրջը սիրապետող խաւարին մէջ իրեն համար լուսաւոր շաւիղի մը առաջնորդը հանդիսացաւ, եւ զէպի եւրոպական քաղաքակրթութեան ճամբան յորդարեց:

Հայը՝ իր գաղթականի արկածախնդրութեանը եւ մամուլին կը պարտի եւրոպական քաղաքակրթութիւնը իւրացնելու բոլոր ձեռնարկները:

Բազմօթիւ Հայեր եւրոպական քաղաքակրթութեան բարիքները նախ անձնապէս վայելելու եւ ապա իրենց ազգին մէջ օգտակարապէս կիրարկելու համար, զիմեցին Եւրոպա, եւ հոնկէ մամուլի գրի ու դիրքի միջոցաւ իրենց բնիկ երկիրներուն մէջ մնացած, այլ սակայն յառաջդիմութեան ցանկացող եղբայրները լուսաւորեցին:

«Մեղապարտ Յակոբ»էն սկսեալ մինչեւ Մխիթար Արքայ, Արքար Դպիրէն մինչեւ Արշակ Զօպանեան, Երեւանցի Ռսկան եպ.էն մինչեւ Մուշեղ եպ.՝ Հայ գործիչներու հսկայ շարք մը կրնայ հաշուել այս ազգը իր մէջ, որոնք եւրոպական քաղաքակիրթ կեդրոններ զիմած են, լուսաւոր գազափարներ հայ ազգին ծանօթացնելու եւ անոր մէջ տարածելու համար: Եւ այս՝ չնորհիւ թամուլին, որ հիանալի միջոց մը եւ գործի մը եղած է Հայ բազմօթիւ գործիչներու ձեռքին մէջ, եւ է տակաւին:

Ողջունենք, ուրեմն, քաղաքակրթութեան այս գերազանց տօնն ու Յորեւանական տարին:

ԱՐՔԱՅ ՎՇՏԱՄՊԵԱՆ

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԿԻՆԵՐԸ ԽԱՂԱՂԱՍԷՐ

Մինչ Պափանեան երկրաց մեջ սկսած է ահաւոր կռիւր, որ ընդհանուր պատերազմի մը յանգելու վրդովիչ հեռապահեով սարսափի մեջ կը ձգ սրբերը, խաղաղասերները կը գործեն միտք : Խաղաղութեան Համաժողովէն անջատարար, որու վրայ կը խօսուի այսօր խմբագրական բաժնին մէջ, ժընկելի սիկիմներէ եւ օրիորդները նախօրը կիրակի իրիկունը գումարում մը ունեցան, կազմակերպելու համար կնոջային պայտար մը՝ պատերազմի դեմ : Խօսեցան նեանաւոր Բասքոր Ֆրանկ Թաւա, եւ ուրիշներ, նաեւ սիկիմներ եւ օրիորդներ, իմեջ որոց սիկիմ Թումանեան-Ռօսիե՝ կին հանրամանօք Տիար Թումանեանի, որ այս խաղաղապիրա-